

[Madsen-Mygdal.]

Ministerens Svar, der naturligvis er i fuld Overensstemmelse med den gældende Lov, gaar ud paa, at Staten har Forkøbsret til Ejendommen; at den hidtil ikke er blevet benyttet, er en Sag for sig, men det forandrer i Virkeligheden ikke Fæsterens usikre Retsstilling, som yderligere forværres derved, at Loven i Modsætning til tidligere Tidens Fæstelovgivning, som viste en helt anderledes Omhu i saa Henseende, aldeles ikke angiver, hvorledes den for Fæsteren livsvigtige Vurdering af Ejendommen og hans Andel skal foregaa.

Venstre har baade sidste Aar og i Aar tilbuddet at give Plads for de Fæsteforhold, som de to Regeringspartier har fattet en saa brændende, men uforstaaelig Forkærlighed for, ved Siden af Selvejet, men vel at mærke saaledes at Fæstet kan afløses og overgaa til Selveje, og at Fæsteren ved Salg af Ejendommen og ved Testamente har fuld Dispositionsfrihed, uden at Staten ved nogen som helst Forkøbsret skal blande sig i Forholdet. Det har været mig ufatteligt, at Regeringspartierne ikke har villet tage imod dette vort Tilbud. Hvis de havde saa klippefast en Tro paa, at dette Statsfæste med sine periodiske Omvurderinger af Jorden var saa langt at foretrække fremfor Selveje, hvorfor tør de da ikke overlade til Ungdommen selv at vælge, hvorfor vil de to Regeringspartier anvende Tvang overfor den jordsøgende Ungdom? Det er vel ikke, fordi de alligevel inderst inde er i Tvivl om, at de unge, naar Forholdene stilles lige, ikke vil vælge i Overensstemmelse med Fæstetilhængernes Ønsker? Vi, der har den modsatte Opfattelse og anser Selveje for at være den heldigste Brugsform i det lange Løb, har ikke taget i Betænkning at lade Ungdommen selv vælge, og hvis Regeringspartierne kunde have vist det samme Frisind, vilde der derved være bortskaffet en meget betydningsfuld Hindring for en Overenskomst.

Naar Flertallet i Betænkningen anfører, at Grunden til, at de har opgivet Ekspropriation og Ekspropriationsbestemmelser, er den, at Venstre og de Konservative principielt er mod Ekspropriation og kommunal Udstykning, saa det sagligt set har været umuligt af den Grund at naa til et Resultat, maa jeg tilstaa, at jeg for mit Vedkommende har meget vanskeligt ved at tage denne Forklaring for gode Varer. Vi hørte nu ganske vist Ordføreren udtale sig i Retning af, at her var gjort en Indrømmelse eller vist Imødekommenhed overfor Venstre og det konservative Folkeparti, og Ordføreren

er vel derfor ogsaa af den Opfattelse, at vi burde have paaskønnet denne Indrømmelse paa en helt anden Maade. Men den ærede Ordfører ved jo og har hele Tiden vidst, at saa længe Tvangsfæstet er bibeholdt, bliver der ikke, som han udtrykte sig før, banet Vej for Forslaget; saa længe bliver der ikke her i Tinget vundet Stemmer for Forslaget fra de to nævnte Partier, i hvert Tilfælde ikke fra det Parti, paa hvis Vegne jeg taler, og Sandsynligheden for, at det skulde ske i det andet høje Ting er neppe særlig stor — hvad jeg i øvrigt ikke skal udtale mig om. Hvis det er Meningen, at Regeringspartierne vil lade Ekspropriationen falde her i Tinget og Tvangsfæstet i det andet høje Ting, stiller Forholdet sig anderledes, og det skulde glæde mig, om det var Tilfældet, men saa synes jeg, det lige saa godt kunde være sket her med det samme, saa vi var blevet færdige.

Jeg har altsaa vanskeligt ved at tro paa, at Udeladelsen af Ekspropriationsbestemmelsen er en Indrømmelse til os, som skulde tilsigte et Forlig, simpelt hen fordi Regeringspartierne hele Tiden har været vidende om, at for at opnaa Overenskomst var denne Ændring alene betydningsløs, og der kan jo ogsaa tænkes andre Forklaringer paa dette mærkelige, at de to Regeringspartier sletter Ekspropriationsbestemmelserne, skønt de meget vel ved, at dette er uden Betydning for at faa Forslaget gennemført med flere Stemmer, end der allerede i Forvejen var for det. Der har været sagt, at naar Regeringspartierne har opgivet Ekspropriationsbestemmelsen, er det sket af Hensyn til politiske Magtforhold. Ja, det er muligvis nok den rigtige Forklaring, vel at mærke, naar man ved politiske Magtforhold ikke tænker paa Landstinget, men paa Stillingen, som den er her i Folketinget. Det vil erindres, at sidste Aar naaede Regeringens Forslag ikke engang ned til Afstemning, det kom kun til første Behandling og til Udvalgsbehandling, og i Aar kommer det ikke til Afstemning her i Folketinget, før Regeringen selv har fjernet Ekspropriationsbestemmelserne. Dette tyder uægtelig paa, at Regeringen ikke tør tage en Afstemning om, hvorvidt det overhovedet har et Flertal her i Tinget for sine Ekspropriationsbestemmelser. Jeg synes egentlig, det kunde have været interessant, om vi her ved anden Behandling havde faaet denne Afstemning og kunde have faaet at se, om der virkelig her i Folketinget er et Flertal for dette grove Indgreb i Ejendomsretten, og for saa vidt maa jeg beklage, at Regeringen paa dette Tidspunkt har taget Ekspropriationsbestem-